

⁹ Nota hic, quod etiam crimina occulta redundantia in causam aliquis privati, sunt statim denuncianda, nisi certum sit per monitionem secretam posse omnino confulsi; nedam evenerint. Ita Cap. lib. 17. respons. cap. 17. Sotus lib. 5. de iust. q. 5. art. 1. vers. & hinc sumenda, Cordubae ubi supra, lib. 5. de iust. q. 5. art. 1. vers. & hinc sumenda, Cordubae ubi supra, Navar. in summa, t. 25. num. 23. Et ubi supra, Amil. verbo de-
nuntatio, quoniam, t. 25. Angel. lib. num. 10. Sylo, ibi, q. 4. contra vi-
nuntatio, quoniam, t. 25. Angel. lib. num. 10. Sylo, ibi, q. 4. contra vi-
nuntatio, quoniam, t. 25. Angel. lib. num. 10. Sylo, ibi, q. 4. contra vi-
nuntatio, quoniam, t. 25. Angel. lib. num. 10. Sylo, ibi, q. 4. contra vi-

ligatur ex Doctoribus etatis supra, lib. 14. emend. 1. si enim quando speratur emenda non potest denunciari, nedum quando jam emenda est.

³ Secunda conclusio. Si Prelatus iubet, ut delicta secreta manifestentur sibi ut patri, ut confuslat recidivo tunc licet emenda sit, si el probabile periculum recidivi, tenetur, qui ea norunt, manifestare eo cau, quo supra diximus, posse licet sibi manifestare, non flante precepto: at eo cau, scilicet quando non elit talis periculum, quo non sicut precepto, elicit peccatum manifestare, elicit etiam flante precepto. Patet primum, quia Prelatus iubet licitum. Patet secundum, quia iubet illicitum, Ita Sylo, verbo Correcito, q. 7. & verbo denuntatio, q. 4. Amil. verbo denuntatio, num. 2. & iusta hoc est intelligendum Angelus verbo denuntatio, lib. 10. ubi idem docet dictum esse denuncianda talia delicta: & patet ex abunda; addit. animis, ut caverat a recidivo: intelligit ergo quando tales est periculum. Unde Navar. cap. inter verba, coroll. 65. num. 776. dum dicit delicta emenda non esse denuncianda etiam ad caven-
dum a recidivo, intelligendum est, quando non est proba-
ble periculum de recidivo; & patet, quia dicit bene emenda: at non videntur bene emenda, ubi periculum est de relapsa.

⁴ Tertia conclusio. Quando peccatum emendatum habet effectum pendente in futurum, vel damnum proximi, cui non est satisfactio de iniuria, vel debito, vel aliquis im-
pedimenti, ex quo sequatur iniuria alicui sacramento, vel
rei sacra, tunc licet peccatum secretum, ut denunciandum, quatenus est necessarium ad impedendum damnum futurum; & hos five reus labore ignorancia crassa, five invincibilius impedimenti, nisi per remonstrationem possit talis effectus impediti. Ita D. Amil. 2. part. iii. 9. cap. 6. Sylo, verbo Correcito, q. 10. de quo late agimus lib. 3. de mar-
dipl. 13. a. num. 1. ad 3.

⁵ Nota tamen, quod quando ignorancia est inculpabilis, aliquando erit consilium tacere, scilicet quando non letetur remedium, sed maius scandala, quia finis hujus denunciationis non est punitio, sed remedium. Corduba mem-
b. 2. qu. 6. super conclusio, 2. in fin. & de hoc vide d. lib. 13. de
mar. dipl. 13. a. num. 1. ad 3.

⁶ Quarta conclusio. Si peccata emenda sunt publica, vel est infamia, five habeant effectum pendente in futu-
rum, five non sunt ad praecipuum Prelati statim denun-
cianda. Ratio, quia facta est iniuria reipublice propter infamiam, & malum exemplum. Item, quia iudex habet ius ad interrogandum iuridice, ubi infamia est manifesta. Ita Corduba, Navar. & Sotus citati supra, Sylo, verbo Correcito, q. 5. Marg. fol. 15. & addit. Sylo, & Marg. hoc esse ve-
nire, licet quis posset per suam correctionem satisfacere fealdum, quia iudex has habet ad publica inquirendum: similius si quis est accusatus de crimen, & iudex ad in-
famiam accusator iubet ut scientes testificantur, tenetur sciens, licet alter emenda sit, propalare. Ita Sotus, &
Corduba. Idem dicunt multi juniori docti quando iam est semiplenè probatum delictum. Item dicit Corduba di-
cendum, quando estem denunciatus de illo crimen cum in-
dicis, vel semiplena probatione.

⁷ Circa hanc conclusionem nota, quod licet eam Docto-
res simpliciter affirmant, tamen debet intelligi cum mode-
ratione, scilicet quod sunt denuncianda talia peccata emenda-
ta, quae fuerint publica, si adhuc durat infamia, &
scandalum in populo: nam si peccatum per longum tempus
est emendatum, ita omnis infamia, & scandalum colla-
verit, tunc videtur non esse denunciandum. Ratio, quia
jam cœlavit necessest vindicare, & recompenſare ini-
uria publica. Ita multi docti juniori.

¹³ Secunda nota, quod in causa gravibus magni perleu-
ti, non debet subditus manifestare peccatum, nisi illi con-
fesset de infamia, vel indicio, vel semiplena probatione, &
ea apud iudicem esse probata, nam si infamia, quia est ma-
nifesta, & clara, non est necessarium. Hoc tenent plures,
& ins. ubi de inquisitione clariss. dicunt.

¹⁴ Tertio nota, quod si peccata publica sunt semipen-
tita, non sunt iterum denuncianda, nisi in ea re lapsus quis-
sit. Ita Viger. ubi supra.

DUBIUM XV.

An peccata præterita jam emenda sunt denun-
cianda ad mandatum superioris.

¹ Antequam ad conclusiones deveniamus, notandum est,
quod peccata emenda, quedam esse iuribilia, quedam
secretaria. Item quidam, que non habent effectum pendente
in futurum, quedam vero, quae habent, scilicet im-
pedimentum aliquod, ut ex fornicatione emenda manet
admissa impediens matrimonium, & ex multis aliis pecca-
tis mance irregularitatis.

² Prima conclusio. Quando peccatum jam emendatum
non fuit publicum, & non habuit effectum pendente in
futurum, non est denunciandum ad edicta. Ratio, quia ca-
lia delicta non queruntur, nisi ad peccatoris emendam,
vel ad satisfactionem publicam, & illa cœlesti; quando est
emendatum, & non fuit publicum. Ita Navar. lib. 2. de re-
fusi, cap. 4. num. 116. Viger. lib. 15. cap. 12. q. 2. vers. decimo-
Navar. coroll. 65. num. 776. & in summa, t. 25. num. 46. Cord.
lib. 5. q. 43. vers. tertio lib. 2. & vers. primo quando, sa-
tur lib. 5. de iust. q. 5. art. 1. vers. & omni sumenda, & lib. 2.
de secreto, memb. 2. q. 6. vers. Respondetur quoniam, & aperte col-

Lib. VI. Cap. II. Dub. XVI. XVII. &c.

DUBIUM XVI.

An crimina non visa, sed tantum audita, sunt
denuncianda.

¹ Prima conclusio. Si audita sunt à personis fide dignis, quae crimina certificaverunt, tunc denuncianda fuit. Ratio, quia notitia, quae ex auditu habetur, est vera notitia, pia hdm facit, modo fit habita ex vicis fide dignis. Item, quia infamia ex auditu generatur, quando est ora ex causa justa, & habetur apud graves, vel probos viros, ut infra dicitur. Ita Navar. cap. inter verba, coroll. 65. t. 10. summa, 2. editione, cap. 217. num. 9. & colligitur ex Corduba, loco statim citando, & te-
cent multe docti recentiores.

² Secunda conclusio. Si illi, a quibus audivit, denun-
ciant, non tenetur qui audivit denunciare. Ratio, quia
summum testimonium nihil omnino tunc temporis facit. Ita
Navar. ibi, num. 791. & in summa, t. 25. num. 46. & nominali-
docti juniori.

³ Tertia conclusio. Quando, qui id audivit tantum à
levibus personis non fide dignis, maximè si levis notarietur
fides adhibens, vel si crederet propter suum dictum judi-
cium plus debito conta reum commovendum, non tenetur
denunciare. Ratio, quia haec notitia nullam generat fidem:
nam qui cito credit, levis est corde. Ita Cord. lib. 1. q. 43. q. 43. dub. 2. vers. sexto quando, Navar. lib. 10. num.
45. & dict. coroll. na. 787. & 790. & item dicit esse verum
etiam in causis inquisitionis. Idem Navar. lib. 2. de refi-
ct. 4. num. 228.

⁴ Quarta conclusio. Qui audivit, sed nescivit à quo, vel qui audivit à persona, quae nescivit, sed audivit ab alii, etiam ignorantibus delictum, non tenetur denunciare, etiam in causis inquisitionis: immo posset dicere, si non audire intelligendo, ita ut dicere tenetur. Ita Na-
var. dict. coroll. 65. num. 788. 789. 790. & multi docti recentiores.

DUBIUM XVII.

An sit denunciandum Prelato, qui creditur nu-
l. l. remedium adhuc iuris.

¹ Prima conclusio. Quando de Prelatu, qui denun-
ciare præcepit, dubitatur an remedium aliquod
ad iuris iuris, vel per correctionem, denun-
ciandum est. Ratio, qui in dubio præsumendum est pro
Prelato, & illi omnes obediendum.

² Secunda conclusio. Quando certò constat, quod nec
iuridictum faciet, nec remedium adhucbit, non est obliga-
rio denunciandi delicta. Ratio, quia ad opus inutile, nullus
tenetur. Item, quia cessat finis, unde manet ratio
obligandi. Ita Sylo, verbo Correcito, q. 10. D. Ast. 2. p. iii
q. 5. 6. q. 5. & alii.

DUBIUM XVIII.

An aliqua persona propter privilegium juris ex-
cusatur à denunciando ad mandatum iuri-
cis, vel testificando, si iudex eos specialiter
volet, ut testifomium ferant, & an qui
ob defectum aliquem sunt facti inhabiles ad
testificandum, teneantur denunciare ad man-
dandum iudicis.

¹ Upponendum est, persona privilegiata in jure
esse in dupli differentia. Quodam sunt, que
ad testificandum cogi possunt, nec si velint testificari
possunt, nec carum testimonium aliquid valit. Haec sunt
parentes, & omnes ascendentis respectu filiorum, &
omnium descendenterum, & contra omnes descendentes,
& filii respectu illorum, I. parentes, C. de testam. & 4. qu.
3. & item parentes, & docet Navar. cap. 25. num. 45. & cap.
inner verba, coroll. 65. num. 809. Aut. Genes. tom. 3. van. cap.
12. num. 24. Sylo, verbo Correcito, q. 5. q. 5. globo d. q. 5. iiii pa-
rentes, ver. nec volentes, Angel. verbo denuntatio, numer. 13.
Amil. verbo refesi, num. 4. Tab. num. 3. D. Aut. 3. p. iii. q. 5. 6. q. 5. 1. Quod quidam privilegium intelligitur etiam de
filii spiritu, & ectera patriam potestatem constitutis. Ita
Navar. lib. 5. num. 89. Non tamen intelligitur de filiis iuris
publicis, ut tener Filius, Alter. & communis, quam re-
ferti, & sequitur Navar. dict. numer. 809. contra Franciscum
Corium, & aliquos etiam alios oppositum tenentes. Item
libertus non potest cogi, nec si velint, potest ferre testi-
monium contra dominium, qui manumisit. Globo I. leg. Ju-
lia, q. 5. globo, verbo reguntur, Navar. lib. 5. cap. 25. numer.
4. & dict. coroll. 66. num. 713. Aut. Gomez ubi supra, Tur-
c. Sanchez Omnia, Moral. Tom. II.

vehit, non potest testificari. Navar. dict. cap. 25. num. 48. &
49. & dict. cap. inter verba, num. 91. Collected. Panorm. Felia-
Cynus, & Joannes Faber, quos referunt Navar.

² Alice vero persone sunt, quae testimonium contra
alias ferre possunt: at cogi non possunt: ad forendum
Hæ sunt viri contra uxorem. Navar. dict. num. 49. & 81.
Item forens in generum, vel in contra, forens in nurum
& contra prisignas in vitriacum, id est, Ahmad contra el
gastro, & contra el pectoris, ubi etiam globo, &
I. tii. 16. par. 3. & 4. fin. titul. 30. part. 7. Gregor. Lopez,
& Montanus in his locis, Navar. dict. cap. 25. num. 51. & dict.
coroll. 65. num. 81. Sylo. D. Aut. Armil. Tab. ubi supra,
patet etiam q. 4. qu. 5. q. 5. leg. Julia, item collaterales ulque
ad quartum gradum, non possunt compelli ferre testimoni-
um contra se, licet ferre possint. Navar. dict. capite 2. &
numero 51. & dict. coroll. 65. num. 811. Aut. Gomez. Patet ex
legibus, citatis partite, ubi etiam Gregor. & Montanus, &
q. 5. leg. Julia. Sed nota, quod Gregor. Lopez d. 1. 1. part. 5. tit.
16. vers. el quarto, dicit forte hanc gradum confanguntur
computari contra jus canonicum. At vero verius esse
computari, iusta regulas juris civilis: quia ubi agitur de
confanguntur gradibus in materia iuris civilis, qualis est
haec de testibus, gradus computandi sunt iusta jus civile.
Ita Nasar. lexis civitas. Tandem liberus, potest esse te-
stis, non tam cogi contra uxorem patroni, qui cum
manumisit, contra patres, & filios ejusdem patroni; &
et contra patrum non potest cogi, ut in tellis contra li-
bertum, quem manumisit, patet d. 1. leg. Julia, Navar. dict.
num. 8. 11.

³ Sed nota, quod licet illuc vera sint stante idju-
re communi, ut patet d. 1. leg. Julia, & d. 5. leg. parentes,
4. qu. 5. 3. ac per leges partite citatis videtur iuri communi-
que derogatum: nam d. 1. 1. ubi numerata sunt parentes,
q. 5. vers. parentes, Angel. & Sylo, ubi supra. Excepit Sylo
parentes, præter uxorem in virum, & si amum patrem, &
non enim cognoscit potest etiam in civilibus, cum sint una
cato.

⁵ Alii vero sentiant hoc privilegium ius iuris
in civilibus, vel in criminalibus tantum. Quidam enim
dicunt intelligi solum in criminalibus, & si bene posse
cogi in civilibus, & sic doct. globo cap. consanguinitati, q. 5.
q. 5. vers. parentes, Angel. & Sylo, ubi supra. Excepit Sylo
parentes, præter uxorem in virum, & si amum patrem, &
non enim cognoscit potest etiam in civilibus, cum sint una
cato.

⁶ Note, quod alii sine privilegiati propter honorem

ipsius debitum, ut Episcopi, I. magne honoris, C. de Epis.
Alii ne distrahantur a divinis, ut Sacerdotes, cap. quan-
tam, 14. qu. 2. Navar. coroll. 65. num. 812. Immo hoc dicit
ibis de omnibus clericis: sed textus tantum loquitur de Sa-
cerdotibus, quod de honestate non debent esse testes in in-
strumentis inter iuriculare, & nota Sylo, verbo, refesi, q. 5.
part. 15. in fine, & alii.

⁷ His suppositis, ad sciendum que sint personæ privi-
legiatæ, dubitatur, an illæ personæ tenentur respondere ad
edicta, vel esse testes in aliquo casu, si a iudice vocen-
tur. Duplex est sententia.

⁸ Prima tenet, quod licet iudex ferens edictum, male fa-
cias intendentes omnes obligare, ac etiam privilegiati te-
nen-
tare denunciare, alias inclinarent excommunicationem;
quia licet intentio iniuria sit, non tamen est nulla. Ita
Sylo, verbo Correcito, q. 5. cui facie Cordoba lib. 1. q. 43.
dub. 2. ver. 7. q. 5. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo, ubi dicit
privilegiis non tenet ad testificandum, teneat tamen ad
alio modo denunciandum, si id diciatur.

⁹ Secunda sententia tenet oppositum. Sit.

¹⁰ Prima conclusio. Quando alii testes, & denunciato-
res non sunt, qui sufficiens possint denunciare vel testi-
ficari, etiam omnes privilegiati tenentur denunciare, vel
testificari, sicut non privilegiati. Ratio quia hoc privile-
gium intelligitur, quando non est necessitas, sed potest
alio modo iuris iurando. Sic tenent Aut. Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, & sequitur 1. 10. in summa, q. 5. 6. vers. el septimo. Ita Gomez d. nu. 24. Mon-
tag. lib. 2. leg. iuris iurando, lib. 8. 1. 9. vers. literario. Alter. de
Rosat, tract. de refesi, 2. p. 1. q. 5. globo cap. quinquagesima 1.
q. 5. 2. vers. occultatio, 1. 10. Joan. Andr. Panorm. cap. 1. de
refesi, & communis ibi Hypsilurus, Francus, 3. Butrio, 4. Tolsa, 5. Acreli, Alex. Aut. Es-
te, quos refeti, &

D U B I U M XXIII.

*Quæ sint causæ in summa, ob quas quis excep-
tetur à mandatis de denunciandis criminibus.*

Respondet, quod multæ sunt causæ dubiis præ-
dictis talia, scilicet delictum, esse lecerum, &
posse alia via remedium adhiberi. item denunciationem el-
le judicialem ad poenam, & judicem non habere indicia,
vel famam de reo. Item tantum habere notitiam ex audi-
tu à levibus personis, item fore inatilie denunciationem,
vel quia iudex est remissus, vel quia ali, ex quibus audi-
vit, denunciarunt. Item esse perfonam iure privilegiatum;
cum tamen sine alijs sufficientibus ad denunciandum, qui pro-
hibebat denunciantur. Item non posse fieri sine tali detri-
mento ipsius denunciatoris, vel denunciati, ob quod lex
naturalis excusat obedientiam.

D U B I U M XXIV.

*Quæ causæ excusat à denunciatione faciebant de
rebus fortivis.*

Sit prima conclusio. Quando res capit, & furti-
ve non possident contra iusticiam, verb. grat. quia
ad recompenſandum alias debitur accepte sunt, non sunt
denuncianda judicialiter praecipientibus. Ratio, quia in
hoc cau non sunt debita, & praecipuum est in iuſtūm;

Inferatur primò, quod si Petrus depositus apud me se-
xto arma, quæ posse, eis acculcus hominem, & quia
egi rei, quam perpetrare intentat, confitens, ea ipsi nego,
sufficiunt sententia excommunicationis ad petitionem Pe-
tri, contra detinentes arma, vel scientes, ut ille manifeste-
tum sententia nou ligat me detinente, & nec scientem, si
nori certus causam, propter quam detineo. Ratio quia in
allo cau justissime detineo, & nego domino arma. Ita Na-
vare, cap. inter verba, corol. 65. n. 397.

Secondò inferatur, quod quando debitor sibi furtiva-
e adeo pauper, ut jure excusat ob inopiam à refutacione
facienda, tunc non ligatur sententia, etiam non restituit,
neq; tellis, licet non denunciatur. Ratio, quia non retinet
contra iustitiam. Ita Navar. ibid. num. 796. & 797.

Nota tamen, quod in hoc cau aliqui opinantur,
quod illi tenetur facere, ut debitor se obliget creditori
vel alteri persone, ita ut maneat fecurus; quod dum ve-
nerit ad pinguorem fororum, reliquerit; ita tamen quod
ex hoc non infametur debitor. Ratio, quia licet non pos-
sit restituere, tenetur tamen facere, quod in se est. Ita
Navar. ubi supra, & probat ex sententia D. Thomae affir-
mat. 2. 2. quæf. sexagesima secunda, articulo ultimo ad 2. debiti-

Tertio edicta, que publicantur in Quadragesima duran-
to tempore destinato ad confessiones faciendas, & quia
hoc tempore communiter solet caro usque ad Pentecostem,
ideo ad summum ultime tunc durat. Ratio, quia edicta
illa ordinantur ad delicta purganda, ut ne disponantur ho-
mines ad confessandum prout tunc iubet sancta Ecclesia:
ergo durante toto tempore confessionibus destinato. Sic etiam
predicit juniorum.

Quarto edicta, quæ alii temporibus publicantur, du-
rante ad summum per dios mensis. Ratio, quia hoc vide-
tur tempus rationabile. Sic etiam idem.

Quinto, littera excommunicatoris ad pacis penitio-

Nonnulli docti juniorum. Et potest confirmari ex Ezech. 2.
4. quæf. 18. art. octavo, dicente cum, qui sapientia abso-
luit, & proponens satisfactionem, & non restitutus pro-
babile esse posse iterum absolviri, si demò ad propone-
re, etiam non prædicto pignore, vel obligatione facta de reſi-
tendo.

Sexta conclusio. Quando debitor non excusat à

refutacione, nec per monitionem secretam potest ad id

sufficienter induci, tunc licet furtum secretum sit, eti-
denunciandum Praetato praecipiunt. Ratio, quia illa denun-
ciatio non ordinatur ad punitionem, sed ad satisfactionem
iuglo. Ita Navar. ibid. num. 797. sors membr. 2.
quæf. sexta, paulo ante solutionem ad 3. Corduba in sum-
ma, quæf. centesima prima, sub finem, Armill. ter-
tia inquisitoris, numero octavo. Adduct tamen Sors, Armill.
Et Corduba esse denunciandum, ut patet, quando est le-
cetrum.

Sed numquid non revelans furtum illud occurreret in-

terret excommunicationem latam per ecclias, Armill. dicta

non incurrere, propter ea, quæ supra dixi dico-

sum quarto, at veris est, quod incurrit, illa enim doctrina

vera est, ubi iudex ex officio procedit ad inquirendum delicta,

fecis ubi petit furti manifestacionem tantum, ut
parti restituatur, tunc enim qualiterunque furtum scia-
tur, petis manifestari. Ita Corduba ubi supra.

Sed numquid non revelans furtum illud occurreret in-

terret excommunicationem latam per ecclias, Armill. dicta

non incurrere, propter ea, quæ supra dixi dico-

sum quarto, at veris est, quod incurrit, illa enim doctrina

vera est, ubi iudex ex officio procedit ad inquirendum delicta,

fecis ubi petit furti manifestacionem tantum, ut
parti restituatur, tunc enim qualiterunque furtum scia-
tur, petis manifestari. Ita Corduba ubi supra.

Con-

D U B I U M XXV.

*Quantum temporis daret edictum superioris cum
vi obligandi ad denunciandum, & fini miser
littere excommunicatoria, que promulgan-
tur ad partis petitionem, ut sibi aliqua re
fitetur.*

Consulit de hac re viros Salmantinos admodum dolos
inter quos etiam Henriquez, qui sequentia responden-
tunt.

Primò necessarium est dicere tempus esse praesumit,
quo clero spirant edicta, & littera excommunicatoria.
Ratio, quia talia edicta non habent vim perpetua confi-
tutionis, eo quod nec tali animo sunt, nec sunt semper
a personis potestem condendi leges habentibus. Item,
cum cum modis procedendi per edicta sit per viam inqui-
stitionis, & iusticie, & quasi armis, id est, excommunicatio-
ne, fuisse Ecclesie gubernatio postulat, ne tempore hac
via procedatur, sed aliquibus annis temporibus, & idem si-
gulis annis renovaatur.

Secundò spacio temporis, quo durant, colligendum
est ex prudentis arbitrio, penitus intentione praincipient,
& effectu, ad quem edicunt. Unde si, ut quæ eduntur
in visitatione populatorum, durabunt quædam visitatio popu-
lari durat & finit populi visitio, cessabit obligatio edi-
cti. Ratio, quia animus visitatoris est per seculum con-
stringere ad denunciandum, ut sic perfecte visitationis mu-
nus obeat, & minus visitationis in unoquoque populo cer-
to tempore oblitus: ergo, quædam clara visitatio alienus
populi, durabit in illo edictum, & quando figurant visiti-
tiorum parochiarum alienus urbis, & in unaquaque, dum vi-
stitationis legitim edictum, durabit in unaquaque parochia &
dicit obligatio, quædam illius parochia visitatio durat.
Ratio, quia haec habet instar visitationis singularium op-
pidorum: ergo sicut in unoquoque oppido durat, dum il-
lus visitatio durat, ita in unaquaque parochia, & sic etiam
aliis docti juniorum. Exceptiā tamen sunt edicta inquisi-
tionis, & quæ durant usque ad promulgationem aliorum edictorum,
qua sit finis visitatorum peccat, si iuramentum
petat de manifellandis sibi delictis, nisi expreſſe excepti
lēctra, ut patet ex cap. quæd. 1. de acerbis, & fatet
Navar. cap. inter verba, corol. 49. numero 584. de quo latius
infra.

Secunda varie sunt sententiae.

Prima tenet, quod mandata generalia, quibus sub
excommunicatione praincipit aliquis delinqüentes, ut qui-
tale admiserit furtum, denunciari, non sunt approbata, eo
quod dant ignorantiis occasionem errandi, nisi expli-
cit intentionem esse, quod denunciant solū in eo casu,
quo aliter nolunt restituere, cām possint. Ita Sors mem-
br. 2. 9. 5. sub finem, paulo ante solutionem ad 3. & potest etiam
id probari ex eo quod visitator peccat, si iuramentum
petat de manifellandis sibi delictis, nisi expreſſe excepti
lēctra, ut patet ex cap. quæd. 1. de acerbis, & fatet
Navar. cap. inter verba, corol. 49. numero 584. de quo latius
infra.

Secunda sententia probabilior ait, talia mandata esse
licita, nec præberet errandi animam, quia sunt intelligendæ
juxta juris dispositionem. Item quia receptum est ita pro-
mulgari edicta generalia Ecclesiæ coniunctitudine: nec opro-
brium sit alieno caveretur. Ita tenet Sors, 2. 2. quæf. 33.
art. 8. dub. 2. ad 7. Navar. cap. 18. num. 40. & cap. inter verba,
corol. 32. num. 590. & 591. idem sentit Capit. opusc. 17.
respon. 1. vers. ad 1. ubi dicit non peccare iudicem gene-
raliter interrogant de sociis, cām de aliquibus possit in-
terrogare, & de Alioribus non, modo intra iuris metas in-
telligat. Et ad argumentum respondet Navar. disparet ef-
fe rationem, quia illud de visitatore caveretur, dicit, quæd. 1.
at de edictis nullo iure caveretur.

D U B I U M XXVI.

Lib. VI. Cap. II. Dub. XXVI. & XXVII.

contra edictum, quia scilicet vel tunc ignoravit delictum
denunciandum, vel non fuit consensu edicti, tunc translato
tempore, quo edicta, vel alia littera excommunicationis
obligant, non tenetur denunciare virtute edicti, vel illa-
rum litterarum, & sic non denunciatis non incidet in ex-
communicationem, sed iudicandum est, ut tenetur denun-
ciare secundum regulas iuriis naturæ, ac si edictum non ex-
sistat. Probatur, quia quando illi scivit, jam edictum non
obligat: ergo non constringit ad aliud virtute edicti,
sed si non est, est consentaneum, & in hoc casu non lo-
quitur Navar. ut ipse se explicat. Hæc docti juniorum & me-
consulti.

D U B I U M XXVI.

*An errant judices praicipiendo generaliter in edi-
ctis, malefactores denunciari.*

Circa hoc varie sunt sententiae.

Prima tenet, quod mandata generalia, quibus sub
excommunicatione praincipit aliquis delinqüentes, ut qui-
tale admiserit furtum, denunciari, non sunt approbata, eo
quod dant ignorantiis occasionem errandi, nisi expli-
cit intentionem esse, quod denunciant solū in eo casu,
quo aliter nolunt restituere, cām possint. Ita Sors mem-
br. 2. 9. 5. sub finem, paulo ante solutionem ad 3. & potest etiam
id probari ex eo quod visitator peccat, si iuramentum
petat de manifellandis sibi delictis, nisi expreſſe excepti
lēctra, ut patet ex cap. quæd. 1. de acerbis, & fatet
Navar. cap. inter verba, corol. 49. numero 584. de quo latius
infra.

Secunda sententia probabilior ait, talia mandata esse
licita, nec præberet errandi animam, quia sunt intelligendæ
juxta juris dispositionem. Item quia receptum est ita pro-
mulgari edicta generalia Ecclesiæ coniunctitudine, vel
sunt necessaria plura, maxime ad torquendum.

Quid, & quæplex sit inquisitio.

An necessaria sit inquisitio de aliquo delicto facien-
dam præcedere infamiam, vel ipsa sit inquisitio.

An sit de iure naturali, & divino, ut ad inquisitionem pro-
cedatur abque infamia.

An sit aliqui casus excepti in iure, in quibus non sit, ne-
cessaria procedere infamiam ad inquisitionem.

An ubi delictum est notarium, & peccator vero occulus, ut si
inveniatur homo mortuus, & ignoretur a quo posset inde
inquirere, quis fecerit.

An utrius contra quando persona diffamata est, & convic-
tus de uno crimen, posset interrogari de aliis criminibus occul-
tis, de quibus non est efficiens infamiam.

An convic-
tus de uno crimen posset iure interrogari de facili
occultis, qui nulla laborant infamiam.

An in peccato contra naturam licet interrogare de socio occul-
to, ut in Sodoma, scilicet in vitiis, que sunt contra
bonum commune.

An judices interrogantes facies criminum peccant, facies (in
quam) contra quos non habent probatum infamiam.

An iniquit contra Religiosos posset fieri abque infamia.

An sufficit infamia ora, possum reus in carcere detra-
sus est inquirendum, & au ex simplici infamia, infor-
matione posset iudex procedere ad inquirendum, vel si ne-
cessarium, infamiam prius esse iuridice probatam.

An in omniis delictis posset inquisitio fieri, & an hæres posse
in sua familia inquirere.

An aliqui casus tenet reus se prodere ad mandata, vel
editia generalia deducere.

An queritur/simique reus interrogatur a iudice iuridice de pro-
prio delicto, tenet probare delictum, si habeat aliquam te-
stimoniam legitimum, & integrum, quia in his casibus datur
accusatio fiscalis, vel parti laicæ, & ipse denunciator indu-
citur ut testis, & cum alio facit probationem: & idem est
quando denunciatur fit ad effectum penitentia, & emenda-
tio.

Secondo dico, quod quando delicta probanda sunt con-
tra bonum commune, vel contra tertiam personam, dicti
denunciator posse delictum, si habeat aliquam te-
stimoniam legitimum, & integrum, quia in his casibus datur
accusatio fiscalis, vel parti laicæ, & ipse denunciator indu-
citur ut testis, & cum alio facit probationem: & idem est
quando denunciatur fit ad effectum penitentia, & emenda-
tio.

Tertio dico, ex multis colligi posse, quando quis vo-
tetur per edicta, ut denunciatur, vel ut testis. Primo
verbis edicti, si dicuntur, quod denunciari, intelliguntur ut
denunciator: si dicuntur, quod testificari, intelliguntur ut
testis: si dicuntur per verba generalia, scilicet per
litteras, & cetera, intelliguntur ut delictum, & iudicium
est, utrumque intelligi potest. Unde intentio colligitur
ex materia super qua datum edictum, & ex modo proce-
dendi, si enim in causa civili, vel criminali incepta
volet ut testis, & talis potest esse materialia, ut quam-
vis in editio dicatur denunciare, intelliguntur testificari, &
est contra. Ita Nav. d. corol. 65. num. 781.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

An reus regatus de criminis hæres, vel laicæ iuris, & se-
cundum quis interroget, tenet facili.

C A P U T III.

De Inquisitione.

Antequam ad specialia dubia de inquisitione descendam,
oportet pertractare aliqua pragmata requisita ad istam
materialia de denunciatione, & accusatione, deinde ad spe-
cialia de inquisitione venientia.

S U M M A R I U M .

DU B I U M XXI.

DU B I U M XXII.

DU B I U M XXIII.

DU B I U M XXIV.

DU B I U M XXV.

DU B I U M XXVI.

DU B I U M XXVII.

DU B I U M XXVIII.

DU B I U M XXIX.

DU B I U M XXX.

D</